

ИЗВОР

ЛИСТ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА - ВУКОВАР

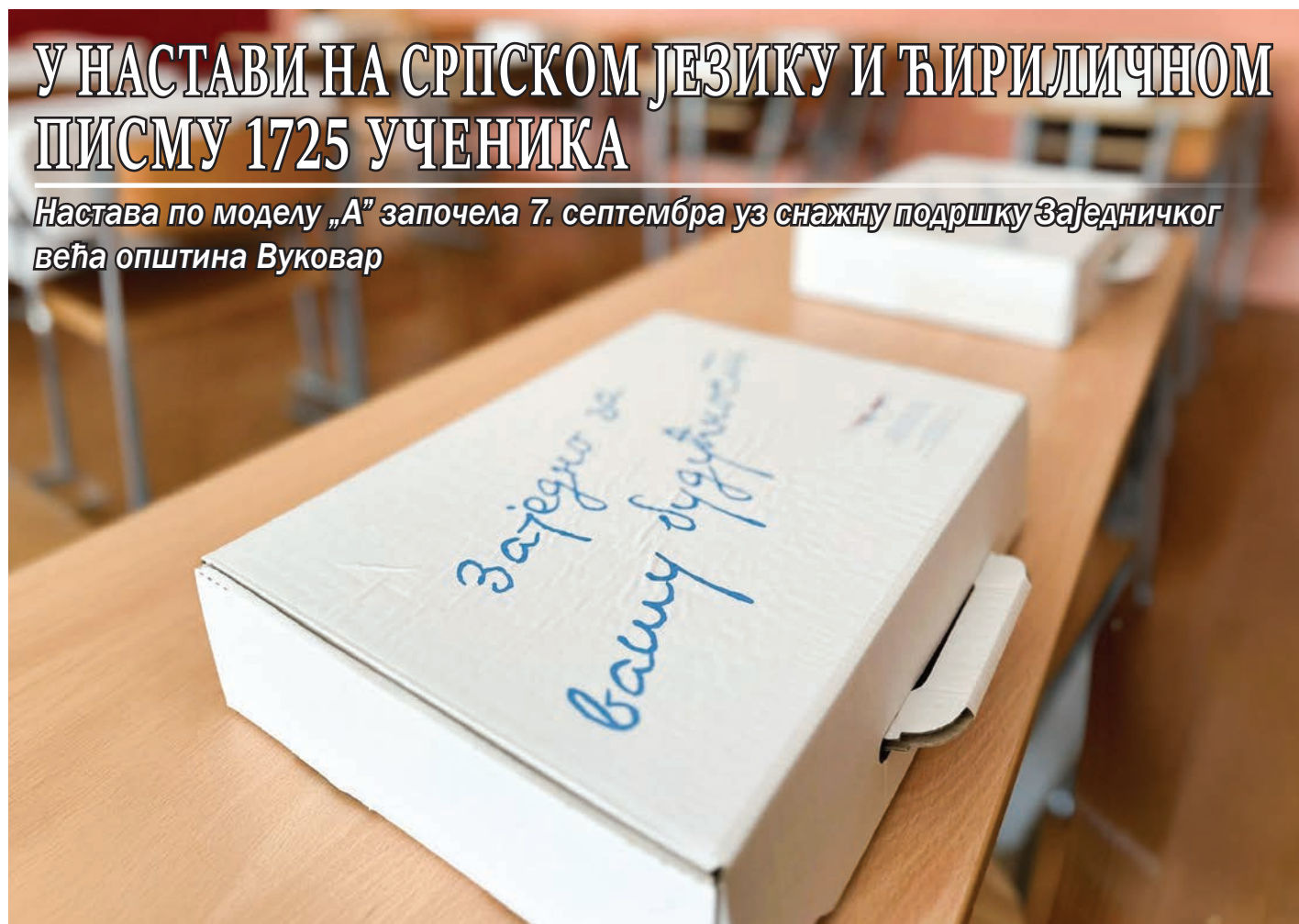

16. септембар 2026.
ГОДИНА XX

БРОЈ: 406

У НАСТАВИ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ И ЋИРИЛИЧНОМ ПИСМУ 1725 УЧЕНИКА

Настава по моделу „А” започела 7. септембра уз снажну подршку Заједничког већа општина Вуковар

ПОМЕН И ПАРАСТОС ЗА СВЕ ЖРТВЕ
ПОСЛЕДЊЕГ РАТА У ВУКОВАРУ И
БОРОВУ

ОБНОВЉЕН КРОВ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У
КЛИСИ ЗАХВАЉУЈУЋИ УЛАГАЊУ ЗВО-А

НА БОРОВСКОЈ ФИШИЈАДИ 69
ЕКИПА ОДМЕРИЛО КУЛИНАРСКЕ
СПОСОБНОСТИ

НА СРПСКОМ ГРОБЉУ АЛЕЈА У ВУКОВАРУ, У СУБОТУ 12. СЕПТЕМБРА, ОДРЖАН ЈЕ ПАРАСТОС И ПОМЕН ЗА СВЕ ЖРТВЕ РАТА У ОВОМ ГРАДУ

СЕЋАЊЕ НА СРПСКЕ ЖРТВЕ ВУКОВАРА

Српска заједница се по дугогодишњој и утањеној традицији окупља друге суботе у септембру како би одала поштовање свим погинулима у рату деведесетих година у Вуковару и околини. Тако је било и 12. септембра када је окупљање започело парастосом у Саборној цркви светог Николе, након којег су положени венци на српском гробљу Алеја.

- У Вуковару, али и у целој Хрватској је у јавности презентована једна истина која говори о страдању хрватског народа. Политичари су много гласни када је у питању та истина, а о српској истини нико не говори. Прве жртве у граду Вуковару су били Срби које дан данас нисмо пронашли. У граду Вуковару страдало је безброј људи и доста њих се још тражи, не знамо где су њихова тела, а о томе се ћути. Осим овог места, не постоји место у граду Вуковару где се можемо присећати наших жртава. Нажалост, све политике су водиле у једном смеру, а то је да српске жртве не постоје. Када је Србин у питању мисли се једино на агресора, на нешто негативно и лоше - рекао је заменик градоначелника града Вуковара и председник Градске организације СДСС-а **Срђан Колар**.

Овогодишњем сећању на српске жртве и полагању венаца присуствовали су чланови породица страдалих, представници српских институција, удружења и организација, који су уједно и организатори ове комеморације.

- Сваке друге суботе у септембру месецу и на Видовдан цела наша заједница се присећа пострадалих Срба, оних који су убијени или нестали и важно је да се сви заједно присећамо оних о којима нико не говори. У држави у којој пола милиона људи виче „За дом спремни” и кличе неке поздраве из давних времена не можемо тражити никакво саосећање. Од целата се правда не тражи. Зато је изузетно важно да ми водимо рачуна о нашој браћи, сестрама, очевима и мајкама који су убијени и да ту истину преносимо на генерације које долазе из нас, на нашу децу и наше унуче. Једино ће тако истина да остане и опстане, без обзира на околности у којима живимо и што све више друштво и цела Европа иде у десно, ми морамо говорити о истини без обзира колико то можда опасно и непожељно било - каже председник ЗВО-а **Дејан Дракулић**.

Породице страдалих и данас, више од три деценије касније, носе тежину губитка и неизвесности, посебно оне чији најмилији још нису пронађени. Време није умањило бол, а потрага за истином и достојанственим сећањем на њихове најмилије за многе од њих и даље представља део свакодневице.

- Верујем да је сваки помен и позив за те људе болан, та бол не пролази и саосећај са свима, али је чињеница да је Република Хрватска пронашла већи број посмртних остатака, али они годинама нису идентификовани, људи нису позивани и на томе није урађено ништа. Неким чудом и

када се пронађу посмртни остаци, брзо се то заборави уколико се не ради о „бранитељима”. Све породице и сви имају право да сахране посмртне остатке својих најмилијих и са дужним поштовањем се односимо и према тим људима, али исто тако захтевамо да се говори и о онима који су невини пострадали, убијени или нестали, без обзира што су припадници српске заједнице - додаје Дракулић.

И данас, деценијама након ратних дешавања, сведочења породица страдалих подсећају на тежину губитка и године неизвесности кроз које су многи пролазили. За неке од њих, потрага је трајала годинама, све до тренутка када су њихови најмилији пронађени, идентификовани и достојанствено сахрањени.

- Много ми значи када се заједница присећа наших жртава, ипак се неко сети наших бораца који су се борили. Мој син је пронађен и овде сахрањен. Боли ме то што данас наше жртве нико не проналази, за друге се труде да их пронађу и идентификују, а наше не - каже Вуковарчанка **Терезија Томанић**.

Сећање на страдале, како поручују из српске заједнице, остаје обавеза према породицама које и данас живе са последицама ратних губитака и према генерацијама које долазе. Зато се са Алеје и ове године чула порука да ниједна жртва не сме бити заборављена и да право на сећање припада свима.

Маја МИЛАНОВИЋ

БОРОВЦИ СЕ У МОЛИТВИ ПРИСЕТИЛИ СВОЈИХ ПОГИНУЛИХ СУМЕШТАНА У РАТУ ДЕВЕДЕСЕТИХ

ВЕНЦИ И СВЕЋЕ ИСПОД ОБЕЗИМЉЕНОГ СПОМЕНИКА

У Борову је, као и свих претходних година, 15. септембра, одржан парастос мештанима овог села погинулим у последњем рату. На месном гробљу одржана је служба Божја, упаљене су свеће и положени венци и цвеће на спомен-обележје на коме су протеклих година била исписана имена погинулих, а која су по сили новог закона о гробљима са овог спомен обележја уклоњена. Окупљенима се у име Већа српске националне мањине Општине Борово обратио **Душан Латас**.

- Данас смо се окупили да заједно обележимо страдање становника Борова током ратних деведесетих година. Да се сетимо оних који су изгубили живот, оних који су нестали и свих који су носили терет времена које је оставило дубоке трагове у свакој боровској породици. Нажалост, и данас се жртве и нестали деле на наше и њихове. Таква подела не доноси добро никоме него нас само удаљава једне од других и спречава да као друштво сазримо. Наша је обавеза да се изнад тога издигнемо, да покажемо да смо способни за саосећање и за заједничко сећање које не познаје границе - поручио је Латас у свом кратком обраћању.

Након тога испред зида на коме су некада била исписана имена венце су положили

представници породица погинулих мештана и представници српских политичких институција и боровских удружења. Коинциденцијом или намером из жупаније је дан раније стигло решење у коме пише да споменик може да остане у облику у коме се сада налази, дакле, без икаквог обележја, натписа и без имена.

- Према новом закону о гробљима, та имена су наводно изазивала отпор, некога су вређала, а поднесени су и захтеви за њихово уклањање и ми смо то урадили и сада је то онако како званични органи сматрају да треба да буде - рекао је Латас.

Треба подсетити да на овом спомен обележју, за разлику од неких других, сем имена и крста није било никаквих порука нити стихова које су могле да повреду нечија осећања, али то ипак није спречило оне оне који су тражили да буде уклоњен.

- Зашто је то некоме сметало је питање за оне који су поднели такав захтев, а наше је било да то по сили закона уклонимо и ми смо то и урадили. Прошлу годину памтимо као једну од тежих, често нас као народ прозивају и траже од нас нешто што ми не можемо да урадимо. Надамо се

да ће у будућности ипак доћи до дијалога и да ћемо моћи да делујемо и учествујемо у оквиру оних могућности које су законски могуће. Ми смо мањина и не можемо то да променимо, тако да од већине зависи да ли ће нас посматрати као део овога друштва или не - закључио је Латас.

Имена погинулих поменули су током заједничке молитве боровски свештеници и иако их више нема на спомен обележју, из молитве, из срца и сећања Бороваца не могу их избрисати никакви закони ни уредбе, јер оне над људским осећањима и историјским памћењем ипак немају никакву моћ нити надлежност.

С. БУБАЛО

НОВА ШКОЛСКА ГОДИНА ПОЧЕЛА ЈЕ 7. СЕПТЕМБРА ЗА УЧЕНИКЕ ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА ШИРОМ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ

НОВИ ШКОЛСКИ ПОЧЕТАК УЗ ПОДРШКУ ЗВО-а

У школске клупе вратили су се ученици основних и средњих школа, док су најмлађи, ђаци прваци, први пут закорачили у свет школских обавеза, нових знања и пријатељстава. Наставна година 2026/2027. трајаће до 15. јуна наредне године, док за ученике завршних разреда средњих школа настава завршава 21. маја. Прво полугодиште траје до 23. децембра, а друго почиње 7. јануара. Основну школу по моделу А на српском језику и ћириличном

писму ове године похађа 1306 ученика, од којих је ђака првака 147. Средње школе похађа 419 ученика који се школују по моделу А.

Заједничко веће општина Вуковар и ове године обезбедило је школски прибор за све ученике који се школују по моделу А, на српском језику и ћириличном писму у основним и средњим школама, а посебна пажња и ове године посвећена је ђацима првацима, за које су обезбеђене школске торбе. Сви ученици су добили комплетан прибор потребан за свакодневни рад, међу којим су оловке, гумице, шилџила, прибор за геометрију, писанке, свеске, фломастери, бојице, пернице и слично, а поред основног школског прибора, ученицима су обезбеђене и радне свеске, као и додатни материјали потребни за наставу.

Из Заједничког већа општина истичу да је набавка школског материјала организована у сарадњи са школама, које су потребе ускладили са бројем ученика, а циљ је да се ученицима омогуће што бољи услови за рад, али и да се родитељима олакшају трошкови које почетак школске године носи са собом. Почетак школске године тако је за ученике који се школују на српском језику и писму, осим нових

школских обавеза, донео и конкретну подршку заједнице кроз обезбеђивање прибора, радних материјала и школских торби за прваци. За најмлађе ученике ово је почетак једног новог животног поглавља, док старије основце и средњошколце очекују нова знања, изазови и обавезе, а Заједничко веће општина и ове године настоји да им почетак школовања олакша и пружи подршку у образовању на српском језику и ћириличном писму.

Маја МИЛАНОВИЋ

ОБНОВЉЕН КРОВ НА ЗГРАДИ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У КЛИСИ ЗАХВАЉУЈУЋИ РЕАКЦИЈИ И УЛАГАЊУ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА ВУКОВАР

НЕОПХОДНА ДОДАТНА УЛАГАЊА

Зграда Основне школе у Клиси стара је готово један век, односно настава у овој згради почела је да се одвија 1939. године. Унутар школске зграде налази се једна учионица као и учитељски стан којег су некада користили учитељи у Клиси. Већ неколико деценија овде није било конкретнијих улагања, а зуб времена учинио је своје тако да је било крајње време да се нешто уради по том питању.

- Најважнија ствар за ово место и народ овде била је обнова крова на згради основне школе. Стање у којем се налазила ова зграда није било баш прихватљиво ни за овај век, а ни за децу која похађају наставу јер је школа сама по себи у једном лошем инфраструктурном стању тако да је први корак био санација крова. На то су нам указали мештани села који су истакли да је ово највећи инфраструктурни проблем у месту. У једном тренутку отворио се финансијски простор са капиталним инвестицијама Заједничког већа општина где се тај пројекат узео као приоритет. Све је завршено у доста рекордном року тако да је од идеје до реализације прошло нешто више од два месеца - истакао је заменик жупана Осјечко-барањске жупаније **Владимир Хорват**.

Иако се тренутно на простору Осјечко-барањске жупаније обнавља више школа како би се у скорије време у њима настава

одвијала у једној смени проблем са школском зградом у Клиси је компликованији из низа других разлога.

- Већина школа је у власништву жупаније или локалне самоуправе тако да се Осјечко-барањска жупанија налази у једном таласу обнове школа како би се оне усмериле ка једносменској настави, а за шта је држава издвојила огромна средства. Ако говоримо о нашој заједници највећи пројекат обнове школе је тренутно у Јагодњаку. Са друге стране школа у Клиси је специфична јер она припада матичној школи која је у другој жупанији, у Боботи, а територијално припада Осјечко-барањској жупанији и нема оснивача ни у једној жупанији док је власник некретнине држава. То је вероватно и један од разлога

зашто је школа дочекала овакво стање 2026. године, али и разлог зашто смо се бацили на решавање овог проблема - нагласио је Хорват.

БЕЗ ПРВОГ РАЗРЕДА

За овај пројекат издвојено је око 70 000 евра, а посао је урађен пре почетка школе тако да је настава у новој школској години могла редовно и без одлагања да крене.

- Могу да кажем да сам пресрећна због реконструкције школе као и мештани нашег села јер смо коначно решили наш дугогодишњи проблем, санирали смо кров на школи. Зграда школе је доста стара и налази се у прилично лошем стању, а кров је био приоритет број један који је морао да се реши - рекла је једина учитељица у Клиси **Јелица Малетић**.

Са обновом крова на згради школе урађен је значајан посао како би се спречило даљње руинарање зграде, међутим у наредном периоду неопходна су и нека друга улагања.

- Поред тога имамо и других проблема, пре свега санацију грејања зато што су радијатори такође дотрајали, затим санацију електричне енергије, обнова вањске фасаде као и унутрашњости школе - истакла је учитељица.

Настава у Клиси одвија се у четвороразредној комбинацији, односно сва четири разреда иду у једну учионицу, по тзв. моделу А, односно на српском језику и писму, а од петог разреда ученици наставу похађају у матичној школи у Боботи. Тренутно у школи има седам ученика, а по први пут у првом разреду нема ни једног ђака.

ИЗБОР

РАДОВИ ПОЛАЗНИКА ОСМЕ ЛЕТЊЕ ШКОЛЕ КАЛИГРАФИЈЕ И ИКОНОПИСАЊА ПРЕДСТАВЉЕНИ У СРПСКОМ КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ У ВУКОВАРУ

СЛОВА И БОЈЕ КОЈЕ ЧУВАЈУ ТРАДИЦИЈУ

У Српском културном центру у Вуковару 8. септембра представљени су радови настали током осмог издања Летње школе калиграфије и иконописања „Путевима Захарија Орфелина“, одржане у јулу на Дивчибарама. Пред родитељима и наставницима ученици виших разреда основних школа са подручја Вуковарско-сремске и Осјечко-барањске жупаније показали су резултате седмодневног рада, током којег су кроз калиграфију и иконописање упознавали традиционалне технике, развијали креативност и учили о значају очувања српског језика, ћирилице, културе и духовног наслеђа.

- Циљ пројекта је да децу приближимо вери, култури, српском језику и традицији иконописања и израде икона. Заиста смо оправдали циљ, јер су ученици са пуно љубави и стрпљења радили на својим радовима. Пројекат финансира Министарство знаности, образовања и младих, међутим, то често није довољно новца, тако да пројекат суфинансира Заједничко веће општина Вуковар са жељом да код деце изазове интересовање за школу калиграфије и иконописања. Већ осму годину проводимо овај пројекат и интерес деце је интензиван и деца показују заиста велико умеће - рекла је председница Одбора за образовање ЗВО-а **Милица Стојановић**.

Да је циљ пројекта остварен потврђују и сами учесници, којима су дани проведени на радионицама остали у лепом сећању. Осим

нових знања и вештина, посебно издвајају дружење, излете и прилику да упознају део свог културног и духовног наслеђа.

- Било ми је феноменално, ишао бих опет на калиграфију. Јако волим историју, посебно историју српског народа. Иконописао сам лик кнеза Лазара, мог светитеља заштитника и било ми је одлично - рекао је аутор једног од најбољих радова ученик седмог разреда Основне школе Борово **Лазар Мишљеновић**.

Такође, за најбоље радове изабрани су и радови **Дуње Степановић** и **Милице Богдановић**.

- Било ми је јако лепо на Дивчибарама, дружили смо се, играли и сликали. Упознала сам нове другаре и научила нове вештине за цртање и калиграфију. Цртала сам икону Васкрсења Христовог, било је захтевно, остајала сам и после часова да завршим свој рад, али уз труд, рад, вољу и љубав према сликању сам успела успешно да завршим. Иначе, певам у Етно групи Ђурђевак и тамо певамо наше песме и чувамо традицију - поносно каже Дуња.

- Калиграфија и иконописање је било прелепо, научили смо нешто ново. Стекла сам много нових пријатеља и ово ми је стварно јако лепо искуство. Насликала сам царицу Милицу, било је захтевно, али је дефинитивно вредело. Препоручила бих свим мојим вршњацима да се пријаве на овај пројекат јер је лепо искуство, научи се нешто ново и стекну се нова пријатељства. Мислим да је јако битно кроз песме, књижевност, фолклор

и слично да се негује традиција српског народа - додаје Милица Богдановић.

Колико су ученици током седам дана напредовали и са колико су посвећености приступали раду, најбоље могу да посведоче они који су их кроз радионице водили и усмеравали. Водитељка радионице истиче да је посебно важно што су деца показала стрпљење, интересовање и жељу да научено примене у својим радовима.

- Деца су уживала на Дивчибарама и вредно радила. Неки од њих су се први пут срели са калиграфијом и иконописањем, али су дали свој максимум. Задовољна сам радовима, нисмо толико времена имали за радити иконе, али су радови одлични, а самим тим и ова изложба - каже водитељка радионица на поменутом пројекту ликовна уметница **Рада Марковић**.

Изложени радови још једном су показали да се љубав према уметности и традицији треба неговати од најранијег узраста, али и да међу младима постоји интересовање за ћирилицу, калиграфију и иконописање. Посебно успешни радови награђени су вредним наградама, чиме је додатно истакнут труд и залагање ученика током провођења радионица, а кроз овакве пројекте ученици, осим што стичу нова знања и вештине, упознају културно и духовно наслеђе свог народа и стварају успомене које ће понети са собом.

Маја МИЛАНОВИЋ

МЕШТАНИ СРЕМСКИХ ЛАЗА ПОНОВО ИМАЈУ ПРИСТУП ЛОКАЛНОЈ ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ У АДЕКВАТНО УРЕЂЕНОМ И ФУНКЦИОНАЛНОМ АМБУЛАНТНОМ ПРОСТОРУ

АМБУЛАНТА У СРЕМСКИМ ЛАЗАМА ПОНОВО У ФУНКЦИЈИ

Након више од три године од тешког олујног невремена које је оштетило објекат локалне амбуланте у Сремским Лазама, завршени су санација и опремање простора. Представници Општине Стари Јанковци и Дома здравља Вуковарско-сремске жупаније званично су потврдили завршетак радова, чиме су створени услови за поновни рад амбуланте и пружање здравствених услуга мештанима.

Према речима заменика жупана Вуковарско-сремске жупаније из реда српске заједнице **Срђана Јеремића**, који је предводио општинску и жупанијску делегацију током обиласка радова, новообновљени простор резултат је заједничких напора и улагања Дома здравља Вуковарско-сремске жупаније и Општине Стари Јанковци.

- Након што смо обишли зграде и погледали изведене радове, закључили смо да је опремљеност објекта и функционалност простора веома добра. У разговору са медицинским особљем, указали смо на важност осигуравања основне здравствене услуге у свим местима наше жупаније, нарочито оним који су удаљени од градова.

Мештани су овај подухват заиста препознали, исказавши искрену захвалност што сада имају лакши и бржи приступ доктору. ВСЖ прави велике искорак у настојању да мештани свих места у жупанији, бар једном недељно имају услуге здравствене неге - поручио је Јеремић у изјави за медије.

Он је нагласио и да ће од јесени бити у функцији три комбија која су посебно опремљена за обилазак пацијената који живе у руралним крајевима Вуковарско-сремске жупаније, а која још увек немају амбуланте. Такво медицинско возило, односно покретна амбуланта обилазиће једном недељно села, како би се становништву омогућила примарна здравствена заштита и прегледи.

Мештани Сремских Лаза ће од сада сваке среде имати доктора на располагању.

- Услови рада у амбуланти у Сремским Лазама нису били задовољавајући након олујног

времена, због чега смо, уз помоћ Дома здравља ВСЖ и директорке **Зринке Чобанковић**, оспособили објекат како би мештанима, барем средом омогућили медицинску помоћ. Општина ће стајати и даље на располагању свим нашим мештанима, када је у питању приступ доктору и здравственој заштити - рекао је начелник Општине Стари Јанковци **Драган Сударевић**.

Задовољство због успешно реализоване санације изразила је директорка Дома здравља ВСЖ Зринка Чобанковић, захваливши се Општини Стари Јанковци на доброј сарадњи и средствима које је Општина издвојила за санацију простора.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

ДАНА 17. СЕПТЕМБРА НАВРШИЋЕ СЕ ТАЧНО 35 ГОДИНА ОД УБИСТВА САБОРСКОГ ЗАСТУПНИКА ДУШАНА ТРИВУНЧИЋА ИЗ ЈАСЕНОВЦА

ЗЛОЧИН О КОЈЕМ СЕ УПОРНО ЋУТИ

У првим месецима рата у Хрватској, деведесетих година, у Јасеновцу је убијен саборски заступник Душан Тривунчић, агроном и угледни грађанин овог страдалног места.

Овај злочин до данас још увек није решен иако се навршило тачно 35 година. Рекло би се ништа неуобичајено за хрватску судску праксу ако се узму у обзир страдања Срба током деведесетих година као и процесуирање злочинаца. Такође, и о овом злочину у хрватској јавности влада режим заборавља и ћутања, без обзира што се ради о убијеном члану највишег представничког тела грађана и носиоца законодавне власти - Сабору.

Душан Тривунчић је рођен пре Другог светског рата 1935. године у Јасеновцу. Као дете Јасеновца прошао је јасеновачки логор као и логор Јастребарско где је усвојен од стране једне муслиманске породице из Осијека тако да је Други светски рат завршио као Кемал Сеферовић. Након ослобођења на згариште куће Тривунчића вратио се само његов отац док су мајка Зорка и брат Сениша остали у логору Јасеновац где су

и настрадали.

- Мој деда Живко је неким путем успео да сазна да постоји могућност да је Душан жив и његове две сестре су се упутиле у Осијек где су га и пронашле. Наравно, пронашле су Кемала Сеферовића и пут повратка из улоге Кемала у име Душан није био ни мало лак јер се породица Сеферовић није хтела одрећи јединог сина којег су имали. Међутим, истрајност и татина жеља да се врати у породицу била је много јача тако да се он вратио на згариште са дедом и ту након рата започео обнову и стварање новог живота - прича Душанова ћерка **Зорица Влајинић** о животу свог оца пре страдања 1991. године.

- Тата је потом упућен на школовање, завршио је пољопривредну школу, затим и Вишу пољопривредну у Крижевцима да би се након тога и запослио. Постао је агроном и то је био његов професионални пут, али пољопривреда је била и његова велика љубав. Паралелно са професионалним радом у разним пољопривредним организацијама он се и приватно бавио пољопривредом. Имали смо мало пољопривредно имање и оно што је тата највише волео, имали смо коње. Пред рат тата је имао своју малу ергелу и био је изузетно поносан на њу, сво слободно време проводио је бринући о коњима - истиче Зорица.

Игра тих Душанових коња остала је на траци филма о Јасеновцу Лордана Зафрановића.

У политику је ушао као члан Савеза комуниста Југославије где је осамдесетих година изабран за члана општинског комитета. По појави других партија и трансформације комуниста Душан постаје члан новостворене партије СКХ - СДП (Савез комуниста Хрватске - Странка демократских промена)

касније Социјалдемократске партије (СДП).

- Из те улоге учествовао је на вишестраначким изборима 1990. године и на тим изборима освојио значајан број гласова грађана који су га добро познавали. Та политичка популарност и поверење које је добио вероватно су ставили мету на његову главу и као такав угледан и признат само је био сметња систему који долази, систему који у својим редовима није требао припаднике српског народа са таквим уважавањем - наглашава његова ћерка.

ПОБЕДА НА ИЗБОРИМА

Те 1990. године у изборној јединици Костајница освојио је 5627 гласова и убедљиво победио ХДЗ-овог кандидата који је добио 2858 гласова. На тај начин постао је саборски заступник.

У условима заоштравања политичке сцене и уопште прилика у Југославији, поготово у Хрватској, остаје и даље члан наведене странке и тзв. левог блока. Због све оштријих сукобљавања једно време је одбијао да учествује у раду Сабора, а у саопштењу које су поред њега потписала још деветорица заступника крајем јануара 1991. године између осталог је наведено: „Бирачко тело кога ми представљамо у Сабору Републике Хрватске не може дозволити да се Сабор ставља у функцију стварања

Душан Тривунић
као Кемал Сеферовић

непремостивог раздора националним и идеолошким основама... Овакве претпоставке и однос политичких снага у Сабору, а у служби политике искључивости и задњих намера какву воде државни органи Републике Хрватске могу резултирати даљњим узнемиравањем и конфронтирањем чији су циљеви лако предвидиви, а последице тешко сагледиве”.

Нажалост, након само нешто више од пола године те последице на својој кожи је осетио управо један од потписника овог саопштења. Наиме, група наоружаних униформисаних лица је 17. септембра 1991. године ухапсила Душана и одвела из куће у непознатом правцу.

- Након два дана мама је обавештена да је тата убијен и пронађен поред аутопута. У том моменту ја сам била у Сарајеву где сам студирала на Природно-математичком факултету - каже Зорица.

У том моменту Јасеновац су држале хрватске снаге, тек нешто касније Јасеновац је прешао у српске руке све до акције Бљесак почетком маја 1995. године. У том моменту Хина је прва објавила информацију да је убијен Душан Тривунчић, а Вечерњи лист кратку вест без конкретних детаља о његовој смрти. Слично је било и у Сабору где је након информације о убиству Тривунчићу одана пошта, а у прилогу ХРТ-а то је изгледало овако: „Минутотом шутње одана је почаст погинулом заступнику Душану Тривунчићу и свим другим, нажалост многобројним нашим жртвама, борцима за слободу и грађанима што су пали у одбрани домовине којој је наметнут овај прљави, империјални, хегемонистички и геноцидни рат”.

Дакле, обичан гледалац и слушалац из већ навикнутог наратива могао би да помисли да су Тривунчића убили припадници његовог народа, да хрватска власт, војска и полиција с тим немају никакве везе.

Тада је породица добила телеграм саучешћа којег је потписао тадашњи председник Сабора Жарко Домљан. Од Сабора толико, све до данас.

- С обзиром да сам у том моменту била у Сарајеву, то вече је објављена вест на Јутелу где је речено да је убијен саборски заступник Душан Тривунчић и чак је објављено да се за његову супругу ништа не зна. То је вест која је дошла до мене у Сарајево, односно

на тај начин су моји познаници и рођаци сазнали да је мој тата убијен. У Хрватској је објављена само кратка вест. Заправо, цео тај случај није привукао готово никакву пажњу ни тада ни након тога. О том трагичном догађају и данас се јако мало зна и прича јер није баш неки интерес хрватске власти да се по томе копа - наглашава Зорица.

ХРВАТСКИ ЗАВЕТ ЋУТАЊА О ЗЛОЧИНИМА НАД СРБИМА

На вечни починак испратило га је тек мало пријатеља и отац Живко који је у Другом светском рату изгубио жену и млађег сина, а у последњем рату и старијег сина. Након убиства није уписан у књигу умрлих па је службено проглашен мртвим тек 1999. године. Породица није остварила чак ни право на саборску пензију.

Иако постоје сведоци убиства као што је возач белог комбија у којем је Душан одведен до места где је и убијен, судског епилога нема. Поред возача комбија наводно су била још четворица наоружаних припадника одређених хрватских формација. Тек, Душанова супруга Јула била је позвана и у Жупанијски суд у Сиску 2012. године, али до данас и даље нема ни трага ни гласа о онима који су убили њеног супруга.

- Наша сазнања показују и указују да у овом случају постоје позната имена егзекутора и наша сарадња са тужилашвом приликом давања исказа је указивала на одређене људе. Међутим, нисмо добили одговор да се било шта помакло у предистражном поступку који је још увек у току. Формално, тај поступак је још увек у току, али колико

има смисла да ми након 35 година причамо о предистражном поступку - разочарано констатује Душанова ћерка.

У то време тек ретки медији у Хрватској пишу о Душановом убиству, још ређи су они у Србији. О овом случају 35 година нису се оглашавали бројни председници Хрватске, премијери, председници Сабора, није се оглашавала ни његова партија чији је био члан у тренутку убиства.

- Партија чији је тата био члан уопште се не оглашава по питању његовог убиства, чак сам једном приликом разговарала са једним њиховим бившим заступником који ми је рекао да никада није ни чуо за тај случај, чак ни у време кад је СДП био на власти. Тој странци није интерес да копа по томе и мој закључак је да вероватно сви имају уплетене прсте у тај догађај и то нечињење само указује и доказује да су одговорни сви заједно - закључује Зорица Влајинић која је 2013. године писала и тадашњем премијеру, а садашњем председнику Хрватске Зорану Милановићу од којег није добила никакав одговор.

Писали смо и ми ових дана и Социјалдемократској партији и Сабору. Питали смо да ли се у СДП-у помиње име Душана Тривунчића и околности његовог убиства, да ли су тражили да се злочин истражи и да ли заступници ове странке у Сабору помињу овај случај? Упитали смо Сабор постоји ли помен његовог имена, нека спомен-плоча, комеморација, минут ћутања на дан убиства?

Добили смо одговор од обе стране у виду ћутања, ћутања које траје 35 година.

Срђан СЕКУЛИЋ

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ СА ЈЕЛЕНОМ БАЧИЋ АЛИМПИЋ ОДРЖАНО ЈЕ 12. СЕПТЕМБРА У СРПСКОМ ДОМУ У ВУКОВАРУ

ВЕЧЕ КЊИЖЕВНОСТИ, ЕМОЦИЈА И СЕЋАЊА

У Српском дому у Вуковару 12. септембра одржано је књижевно вече са **Јеленом Бачић Алимпић**, књижевницом чији су романи годинама међу читанијим насловима на простору бивше Југославије. Пред вуковарском публиком говорила је о свом књижевном раду, настанку својих романа, ликовима који су обележили њено стваралаштво, али и о животу, емоцијама и људским судбинама које проналазе своје место у њеним књигама. Вече је протекло у пријатној и непосредној атмосфери, уз разговор ауторке са публиком која је имала прилику да је упозна и изван страница њених романа. Књижевно вече било је посвећено њеном роману „Кројачев син“, наставку романа „Кројач“, који је привукао велику пажњу читалаца. Говорећи о настанку књиге, Бачић Алимпић се осврнула на околности које су пратиле њено писање, као и на личне емоције које је уткала у причу. Посебно је истакла поруку романа о љубави која надилази животне околности и губитак, а управо је она била једна од централних тема разговора са вуковарском публиком.

- Код „Кројача“ сам оставила отворен крај, нисам имала намеру да напишем наставак, али онда су драге читатељке кренуле да шаљу поруке, тражиле су наставак и одлучила сам га написати. „Кројачев син“ је, по мени као писцу, бољи зато што сам ту тек писала са једном посебном емоцијом јер када сам била при крају писања изгубила сам мајку, значи и другог родитеља, и у мени се јавио неки инат да ја то могу и морам и да ћу то издржати као што сам издржала свашта у животу, као и већина нас жена. Као што пише на насловној страници

Кројачевог сина „Живот има крај, љубав нема“ и у то дубоко верујем. Дакле, живот има крај, али љубав и чак они које смо изгубили и који су од нас отишли, ми их чувамо у својим сећањима, причамо о њима и они у нама живе. Порука је наравно никада не одустати и када се нешто у животу деси да вас живот од некога раздвоји и када се у неким зрелим годинама поново сретнете да, без обзира на године, проживите и надокнадите све оно што је било изгубљено - појашњава позната књижевница Јелена Бачић Алимпић.

Јелена Бачић Алимпић препознатљива је по емотивном и питком стилу писања, којим читаоце уводи у приче о љубави, породици, губитку, животним прекретницама и људским судбинама. Њени романи обележени су снажним емоцијама и ликовима са којима се читаоци лако могу поистоветити, а у њеним причама љубав често заузима централно место, али се кроз њу провлаче и теме попут опроста, нових почетака, храбрости и истрајности. Ауторка не бежи од тешких животних тема, већ их својим јунацима приближава на непосредан и емотиван начин. Управо због тога њене књиге проналазе пут до широке публике и читају се са посебном пажњом. Бачић Алимпић истиче да пише из емоције, а та лична повезаност са причама које ствара видљива је и у њеном односу према ликовима. Њени романи често носе поруку да, без обзира на околности, у животу увек постоји могућност за нови почетак. Таква порука посебно долази до изражаја у „Кројачевом сину“, роману у којем се љубав, губитак и сећање преплићу кроз животне приче његових јунака. Разговор

са вуковарском публиком показао је колико су управо овакве теме блиске читаоцима, па је зато ово вече било више од представљања књиге, било је то дружење са ауторком и разговор о емоцијама и искуствима која, без обзира на различите животне околности, сви можемо разумети.

БОГАТ ПРОГРАМ ПРОЈЕКТА „ЖЕНЕ СА ИСТОКА 6“

Књижевно вече са Јеленом Бачић Алимпић одржано је у оквиру пројекта Жене са истока 6 који реализује Удружење жена Негославчанке у сарадњи са бројним удружењима са подручја истока Републике Хрватске.

- Како нам се ближи јесен наставили смо пројекат Жене са истока 6. Завршили смо циклус радионица под називом „Традиционално и дигитално“, посвећен вештачкој интелигенцији и свему ономе што нама значи као националној мањини и шта све можемо путем ње направити да сачувамо свој језик, културу и идентитет и све оно што би требали да чувамо да би опстали као народ. Вечерас нам гостује, рекла бих, најчитанија српска књижевница Јелена Бачић Алимпић, а након тога ћемо имати циклус радионица под називом „Приче из мог краја“. Замишљен је на начин да се жене баве истраживачким делом у својим селима па ћемо имати мини изложбе у сваком месту у којем планирамо да гостујемо. Бавићемо се и правним стварима везаним за породичне, брачне и ванбрачне заједнице јер сматрамо да жене треба едуковати и по том питању. Такође, имаћемо врло занимљиву радионицу посвећену лидерству жена, посебно у мањинским заједницама јер знамо да нам увек мањка жена лидерица у нашој заједници. Наравно, сами крај године посвећен је завршној конференцији пројекта у оквиру које ћемо поред представљања резултата и остварених циљева имати и представу под називом Сокин и Босина, када ће нам у госте доћи велики глумци Љиљана Благојевић, Калина Ковачевић, Милош Ђорђевић и Весна Станковић - закључује водитељка пројекта Жене са истока **Биљана Пејић**.

Маја МИЛАНОВИЋ

У ВУКОВАРУ ЗАПОЧЕЛИ ЈУБИЛАРНИ, ДВАДЕСЕТИ ПО РЕДУ, БРАНКОВИ ДАНИ У ЧАСТ СРПСКОМ ПЕСНИКУ БРАНКУ РАДИЧЕВИЋУ

ЈУБИЛАРНИ БРАНКОВИ ДАНИ У ЗНАКУ СЕЋАЊА НА ПРОТУ ЈОВАНА РАДИВОЈЕВИЋА

На Доброј води у Вуковару, 13. септембра, свечано је отворена културна и духовна манифестација „Бранкови дани у Вуковару”. Ово јубиларно, двадесето по реду, окупљање на Доброј води започело је беседом књижевника и публицисте проф. др **Срђана Орсића**, који је окупљенима испричао неке мање познате чињенице о Бранку Радичевићу и о савременом поимању његовог дела.

- Ми смо увек били више осврнути ка Бранковом лику, а мање ка његовом делу. Стаза до потпуног разумевања и познавања онога шта је он писао и желео да нам поручи се налази више у томе шта и како је написано него у томе како смо на то до сада гледали. Романтизам је један од предмета који предајем у оквиру српског језика и књижевности на Филозофском факултету у Новом Саду где је дело Бранка Радичевића неизоставна лекција. Данас сам настојао да у једном кратком облику пренесем предавање које

сваке године говорим мојим студентима, које они стварно воле и на које лепо реагују. Нисам хтео да понављам општа места него сам обиље литературе о Бранку, и књижевне, и филозофске, и уметничке и естетске, представио на један научно популаран начин како би свима било јасније шта се о овом изузетном песнику мислило и шта је он мислио и писао - објаснио је Орсић истакнувши да је задовољан мером у којој је Бранко Радичевић заступљен у настави на српском језику код нас.

- То знам јер сам био и рецензент уџбеника за више разреде основних школа и за средњошколско образовање који су овдашњи професори сачинили на начин да буду не само репрезентативни за наш народ, његов језик, културу и традицију него и уопште. То су једни од најбољих уџбеника из српског језика и књижевности који постоје на уџбеничком тржишту на нашем језику. Бранко Радичевић је младима увек био близак. Отишао је као

млад и никада није стигао да остари, ни он ни његово дело. Лакоћа са којом је он писао и стварао је лакоћа којом се он и разумева. О томе сведоче и бројне композиције које су лако настајале на његове стихове и врло често нас обрадује неко од композитора неком новом и другачијом интерпретацијом Бранкових песама - закључио је Орсић.

Будући да је овогодишња манифестација јубиларна она ће бити карактеристична по томе што ће бити посвећена њеном иницијатору и покретачу, покојном проти Јовану Радивојевићу.

- Он је ово коло Бранково започео пре двадесет година настојећи да Бранка Радичевића врати његовом Вуковару, да нас сабере и да на неки начин поново за њега упалимо свећу паљеницу. Манифестација је показала да нисмо деца заборавља него деца сећања - рекао је организатор манифестације вуковарски прота **Миљен Илић**.

Поред беседе у културном делу програма учествовали су Вуковарско српско певачко друштво „Јавор” и рецитатори ОШ „Драгутин Тадијановић”, а програм ће бити настављен и током наредних неколико недеља, односно 15, 17, 22. и 24. септембра за ученике основних школа, а 26. ће бити одржан час на отвореном за ученике из средњих школа. Овогодишња тема за избор најбољег литерарног и ликовног рада и награду „Ружица Радичевић” је коло.

С. БУБАЛО

ПОЗНАТЕ БЕОГРАДСКЕ ГЛУМИЦЕ ЉИЉАНА БЛАГОЈЕВИЋ И СОЊА КОЛАЧАРИЋ ГОСТОВАЛЕ СУ 4. СЕПТЕМБРА У СРПСКОМ КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ У ВУКОВАРУ, ГДЕ СУ ПУБЛИЦИ ПРЕДСТАВИЛЕ ДУО-ДРАМУ „СЕЋАШ ЛИ СЕ...”

ИЗМЕЂУ ГЛУМЕ И ЖИВОТА

и различитим погледима на свет. Интимни, емотивни и хумористични моменти смењују се са питањима о томе шта остаје од човека када се заврши представа, колико се друштво променило и где је данас место уметника који жели да задржи сопствени глас.

Како је истакла Соња Колачарић, прича је фикција, али у себи носи и много аутобиографских елемената, посебно искустава Љиљане Благојевић. Због тога је, каже, лако поверовати да је реч о стварним догађајима. Текст је написала глумица **Весна Станковић**, док су се ауторке током рада заједно бавиле разрадом идеје и ликова. Колачарић истиче да је представа настајала спонтано, кроз заједнички рад и ослушкивање ликова које тумаче.

- Супер је што је то онако потпуно једна независна ствар у којој смо ми сами ствараоци нашег сопственог времена. Креирамо сцене које са колегицом Љиљаном заиста глатко

и привида безбрижности који публика види на сцени, каже она, крије се посао који је често веома стресан и неизvestан.

- Волела бих да публика након представе мало размисли о неким ставовима и темама које ми покренемо у нашем разговору. Хтела бих да гледаоци заузму мало критичнији став према времену у којем живимо. Публика види увек глумачки сјај и онај наш гламур и свет безбрижности, а у стварности је то јако стресан посао. Није лако изаћи на сцену када сте код куће оставили болесну особу, нарочито када играте комедију. Публика треба да зна да није проблем само научити текст, ту постоји много деликатнијих ствари као што је чекање да вас се неко сети, да вас позове. Ово је време када, ако не скренете пажњу на себе, нико вас се неће сетити. Чудно је време, потпуно другачије него када сам ја стасавала. Све се убрзало, све је пуно сензација и информација које се сада за један дан потроше, а које неки човек пре можда није проживео за целу годину. Уопштено говорећи, наступила је једна криза критеријума. Ово јесте време лажи, време када је глупост на позицији, али не само што је на позицији, него таква глупост тражи и да јој се дивимо. Е сада замислите када се у таквом времену бавите послом који се зове уметност, која је круна друштва и времена у којем настаје. Ако је друштво сиромашно, уметнику је јако тешко да нађе простор да уради свој производ, било да је то слика, скулптура или филм. О томе говоримо. О чињеници да чопор боље влада од појединца, а задатак уметника је да буде велики индивидуалац, да има свој став, да буде критичан и да мисли - поручила је Љиљана Благојевић говорећи о главној поруци представе.

„Сећаш ли се...” остаје тако између позоришта и стварног живота - као разговор о времену које је прошло, времену које долази и питању колико простора у њему остаје за аутентичност, уметност и слободномислећег појединца. Кроз причу две глумице, гледаоци су могли да завире иза сцене, али и да се запитају колико се у њиховим дилемама, изборима и борбама препознаје и истински живот без маске.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

Представа кроз сусрет две глумице различитих генерација отворила је недавно и вуковарској публици питање о уметности, животу иза сцене, професионалним изазовима, али и времену у којем данас живимо. „Сећаш ли се...” доноси причу о две жене које повезује позориште, али раздвајају различита животна и професионална искуства. **Љиљана Благојевић** тумачи Љубицу Хаџимарковић, глумицу и професорку глуме у пензији, док је **Соња Колачарић** у улози Јелене Павловић, њене некадашње студенткиње и млађе колегинице, али и мајке једне непослушне тинејџерке која се не сналази најбоље у сопственом професионалном и приватном животу. Њихов сусрет постаје много више од разговора две глумице. Кроз дијалог се отвара свет који публика углавном не види - оно што се догађа иза шминке, костима, сцене и завесе, али и оно са чим се уметници суочавају када се светла угасе. Представа истовремено говори о генерацијском јазу

иду и током рада пуштале смо да ствари теку спонтано, онако како ми мислимо да би се те жене, ти наши ликови понашали и реаговали у тој ситуацији. Тако смо склопиле представу која говори о једном генерацијском сукобу, о различитим погледима на свет кроз призму генерацијског јаза. Дакле, шта свака од нас може да донесе у своју и туђу садашњост са биткама које бијемо саме са собом и својом околином - рекла је Соња Колачарић.

Представа је од 2023. године обишла различите средине, а ауторке истичу да је наилазила на веома добре реакције публике. Иако, како кажу, нису много улагале у промоцију, представу су често дочекивале пуне сале. Тако је било и у Вуковару, где је дуо-драма изведена пред пуном салом Српског културног центра. За Љиљану Благојевић, једна од важнијих порука представе односи се управо на положај уметника у савременом друштву. Иза гламура

У ОКВИРУ ПРАЗНОВАЊА НОВОМУЧЕНИКА ЈАСЕНОВАЧКИХ У ПАКРАЦУ ОДРЖАН ПРВИ НАУЧНИ СИМПОЗИЈУМ
БИБЛИОТЕКАМА КАО ТЕМЕЉИМА МИСИЈЕ СВЕТИХ ЋИРИЛА И МЕТОДИЈА

НАУЧНИМ СКУПОМ ОБЕЛЕЖИЛИ 240. ГОДИШЊИЦУ ЕПИСКОПСКЕ БИБЛИОТЕКЕ У ПАКРАЦУ

Поводом 240. годишњице Епископске библиотеке у Пакрацу, а у оквиру празновања Новомученика јасеновачких, 6. и 7. септембра у Пакрацу је одржан Први научни симпозијум са темом „Визија Св. Фотија у 21. веку: Библиотеке као темељи и свјетила кирилومتодијевске мисије”.

На скупу су предавачи били врсни стручњаци из области библиотекарства, уметности и историје, а симпозијум је, према тврдњама организатора, у многоме превазишао и њихова и очекивања самих учесника. Симпозијум је отворио епископ пакрачки и славонски **Јован**, наглашавајући историјску важност Пакраца као једног од кључних духовних и културних центара Српске православне цркве. Скуп је одржан у три сесије, а прва сесија отворена је предавањем под називом „Никада не заборавимо себе - од ‘паресие’ до ‘кирилие’, од Србије до Пакраца”, које је одржао проф. др **Александар Јерков** из Београда. Сутрадан, 7. септембра, одржане су преостале две сесије на којима је један од учесника био и **Боривој Чалић** из Вуковара. Чалић је присутнима говорио о утемељивачу Епископске књижнице у Пакрацу владици Кирилу Живковићу.

- Скуп је био изванредно организован, а учесници су из разних углова осветлили значај Епископске књижнице у Пакрацу, рад око њеног сређивања и планове за будућност. Посебно је значајно што су сви рукописи дигитализовани у сарадњи са Књижницом рукописа Хил музеја из Минесоте те тако доступни заинтересованим истраживачима - рекао је Чалић.

Поред Чалића излагања су одржали проф. др **Александра Кучековић**, **Александра Мишић**, **Вера Црљић**, др **Владан Тријић**, **Хаим (Дамјан) Пековић** и др **Зоран Недељковић**. Учесће на симпозијуму узео је и игуман манастира Житомислић, архимандрит **Данило (Павловић)**.

Епископску књижницу у Пакрацу

основао је Епископ Пакрачко-славонски Кирил Живковић по свом доласку на трон у Пакрац, 1786. године, и то девет година пре него што је царица Катарина Друга основала Императорску библиотеку у Санкт Петербургу. Својом јединственом збирком и исто тако својом јединственом историјом, распећима и васкрсењима Епископска књижница у Пакрацу одувек је била много више од обичне библиотеке и препознаје се као један од знакова времена и симболично место које одржава светло знања људског рода, поготово међу народима чија је писменост проистекла из мисије Светих Кирила и Методија. Библиотека садржи бројне рукописне књиге, богату збирку раних српских штампаних књига (15-17. век) као и књиге каснијих времена на разним језицима од којих се многе убрајају у реткости.

Оснивач пакрачке владичанске библиотеке епископ Кирил Живковић (1730-1807) био је један од најзначајнијих архијереја ове епархије Српске православне цркве, истакнути теолог и просветитељ. У Другој сеоби Срба 1737. избегао је с родитељима у Бачку, замонашио се у манастиру Зограф

на Светој Гори и убрзо прешао у Хиландар. Био је учитељ у Далмацији, годинама је путовао широм Европе (Цариград, Русија, Италија) и стекао широко образовање. Као пакрачки епископ оставио је неизбрисив траг у историји Славоније улажући велики труд у подизање и обнову цркава (осветио је 1794. православну цркву у Загребу) опремајући их потребним литургијским предметима и књигама, оснивање народних основних школа и уређење других облика народног живота, делујући чак и на здравствено просвећивање. Својеручно је у више наврата преписао житије Светог Саве, а о 200-годишњици спаљивања Савиних моштију, 1794. године, приредио је и издао у Бечу књигу „Житије светих српских просветитеља Симеона и Саве” што је био и важан национално-патриотски чин. То је било и прво штампано дело српске средњовековне књижевности. Своју библиотеку с књигама из разних области на српском, руском, грчком, латинском и немачком језику тестаментом је оставио својој епархији. Његови посмртни остаци и данас почивају у пакрачком Саборном храму Свете Тројице.

Славко БУБАЛО

ЛИКОВНА КОЛОНИЈА У БОРОВУ ОКУПИЛА 29 СЛИКАРА ИЗ ЗЕМЉЕ И ОКРУЖЕЊА

ОДРЖАНА 35. БОРОВСКА ЛИКОВНА КОЛОНИЈА

Традиционално окупљање ликовних уметника у Борову ове године имало је своје 35. издање. Од 4. до 6. септембра сликари су на своја платна преносили боровске визууре и пејсаже, али било је и радова са слободним темама.

- Уз сликаре са нашег простора стигли су нам и уметници из Босне и Херцеговине и Србије, свеукупно њих 29, који овде вредно раде, а на завршетку колоније видећемо колико ће нам радова оставити у наслеђе и какви мотиви ће се на њима налазити. Овде се у континуитету окупљамо већ 35 година што ми је веома драго. Ово је вредан јубилеј иако није округла годишњица. Накупило се доста година и неки од наших пријатеља нажалост више нису са нама. Недавно нас је напустио наш пријатељ Милорад Рађеновић Ђене из Сомбора па смо ово окупљање искористили и да се присетимо оних којих више нема. Иза себе су оставили своја дела која нас сећају на њих, а у плану имамо и израду монографије у којој ће се наћи и њихови радови - каже председник КУД-а Бранислав Нушић из Борова **Радо Босић**.

Јованка Беквалац из Петроварадина у Борово је први пут дошла прошлог лета, а дружење које је овде доживела привукло

ју је да дође и ове године.

- Пре свега волим да сликам, волим добре људе, нове средине и дружење. Људи су овде љубазни и сусретљиви и то се врло лако препозна. Сликањем сам почела да се бавим још у основној школи. У почетку сам радила само аквареле, а касније сам прешла на уље на платну и том техником сликам и данас. Када негде идем обично сликам мотиве из те средине, овде има пуно рода па су ми оне биле први мотив, али волим све да сликам и немам проблем са темама. До сада нисам имала ни једну самосталну изложбу, али сам учествовала на пуно колективних које више и волим - говори сликарка.

- Први сам пут овде у Борову и могу да кажем да се јако лепо осећам. Леп је крај и добри су људи. Са талентом за уметност се људи рађају, неко за музику, неко за поезију и писану реч, неко за глуму, а најважније је да права уметност дође до публике. У овим тешким политичким и културним временима технологија улази у

све поре друштва па и у уметност. Вештачка интелигенција је у стању да уради лепу слику, али види се већ на први поглед да таква слика нема душу. Ми у Новим Козарцима покушавамо на све начине да допремо до младих па смо покренули један стрип фестивал, јер деца воле да уз слику нешто и прочитају. На тај начин желимо да их мало одвојимо од технологије и да их привучемо уметности - каже сликар **Брацо Азарић** из Нових Козараца.

Ове године наставило се и са осликавањем мурала у дворишту иза општинске зграде. Петао и роде осликани прошле и претпрошле године овога пута нашли су се у друштву сеоских ласти. Све ове мотиве осликао је сликар **Ненад Стојков** из Београда.

- Одаберем мотив који је једноставан да бих могао да стигнем да то урадим за један дан па су ове године то сеоске ласте. У томе ми, да бих што пре завршио, помаже моја колегиница **Љиљана Шалго** из Кикинде. Наставићемо то и нагодину јер има места за још један мурал, а о мотиву ћемо се већ договорити. Можда ће то бити нешто из рибљег света пошто је Борово место на Дунаву - каже уметник.

Радови настали на овогодишњој колонији биће опремљени и изложени у боровској ликовној галерији, а љубитељи ликовне уметности моћи ће да их виде у јесен.

С.Б.

ИНТЕРВЈУ СА ДИРЕКТОРКОМ ДЕЧИЈЕГ ВРТИЋА ВУКОВАР 2 МАРИНОМ ЛАТИНОВИЋ

ВРТИЋ КОЈИ ГРАДИ ИДЕНТИТЕТ И ЧУВА ЈЕЗИК

Када је Дечији вртић Вуковар 2 основан и ко је његов оснивач?

Дечији вртић Вуковар 2 основан је одлуком Града Вуковара, а у судски регистар Трговачког суда у Осијеку уписан је 1998. године. Оснивач Вртића је Град Вуковар. Од самог оснивања његова је посебност остваривање права српске националне мањине на васпитање и образовање на матерњем језику и писму, уз истовремену обавезу провођења садржаја и активности за развијање комуникацијских вештина на хрватском језику и писму у трајању од два часа дневно у десетчасовном програму.

Како је изгледао сам почетак рада, колико је било деце, запослених и група, а колико је данас?

Кроз Дечији вртић Вуковар 2 прошло је за ових двадесет осам година заиста пуно деце. Приликом оснивања, Вртић је похађало више од три стотине најмлађих припадника српске заједнице у Вуковару. Током година, тај број се мењао и варирао, што је одраз различитих демографских и друштвених околности, али је важно нагласити да је све време Вртић остао важно место окупљања, одрастања, васпитања и образовања деце која се васпитавају и образују на матерњем српском језику. Након година у којима је био бележен пад броја деце, радује нас чињеница да се у последњих неколико година та ситуација променила

и да се сваке године све више приближавамо броју који смо имали на почетку оснивања Вртића. Данас, Дечији вртић Вуковар 2 похађа двеста тридесет деце која су распоређена у четири јасличке и девет вртићких група а о свакодневном функционисању вртића брине четрдесет и четворо запослених.

Колико је видљив напредак у раду кроз време? (правни статус, услови и квалитета објекта, образовни садржаји)

Вртић се кроз време наравно мењао и развијао. При том не смемо да заборавимо колико су важни били почеци и сви они који су кроз све ове године стварали и градили Вртић. На тим темељима данас развијамо савремени приступ детету и његовим потребама, унапређујемо услове и опремљеност те настојимо бити што отворенији према родитељима и локалној заједници. Правни статус вртића при том је остао исти, али су се начин рада, садржаји и приступ деци кроз године мењали и развијали. Квалитета вртића је процес који се непрестано развија и свака генерација запослених оставила је свој неизбрисив траг. Наш задатак данас је да наставимо да растемо и развијамо се а при том да сачувамо оно најважније из својих почетака - своју улогу и значај за српску заједницу.

Шта у свакодневном раду конкретно значи да се васпитање одвија на српском језику и ћириличном писму?

У свакодневном раду то пре свега значи да деца слушају, говоре и изражавају се на свом матерњем језику и да се целокупан васпитно - образовни рад одвија у том окружењу. То је много више од самог учења језика - српски језик је присутан у разговору, игри, причама, песмама, рецитацијама, драматизацијама, ликовним и истраживачким активностима као и у свакодневним ситуацијама у групи. Ћирилицу деци приближавамо на начин

примерен њиховом узрасту, кроз сликовнице, натписе, имена, плакате, игре са словима и различите су активности у којима се деца упознају са ћириличним писмом. Исто је и са латиницом. Дакле, деца не уче формално ни једно ни друго писмо као што то чине касније у школи. Деца се у предшколском узрасту са писмом упознају, кроз сликовнице, приче, натписе, своје име и слично а циљ је да се код њих развија интересовање за писану реч и да се створе темељи за касније читање и писање. За већину наше деце српски језик је језик којим прво проговарају, који чују и користе и у својим породицама. Зато је сасвим природно да се тај континуитет настави и у вртићу, односно да дете у окружењу у којем проводи велики део дана може да комуницира, учи, игра се и изражава на језику који му је близак и природан. Истовремено, вртић је и место у којем се дете постепено сусреће са хрватским језиком и развија комуникацију на њему а и то се одвија природно, кроз свакодневне ситуације, игру и различите активности, у складу са узрастом и индивидуалним могућностима детета.

Да ли се програм разликује од програма других вртића у граду управо због језика и писма?

Програми се у основи не разликују од програма који се реализују у другом вртићу у граду нити од програма других вртића у Републици Хрватској када је реч о циљевима и развојним потребама деце. Оно што наше програме чини специфичним јесте чињеница да се васпитно - образовни рад остварује на српском језику и ћириличном писму, уз садржаје којима се негују језик, култура, традиција и идентитет српске заједнице. Дакле, деца имају исте развојне потребе, исте потребе за игром, учењем, истраживањем и социјализацијом као и сва друга деца, али све то остварују у језичком и културном окружењу које је њима блиско.

Да ли је захтевно данас руководити једном установом као што је Дечији Вртић Вуковар 2 у граду у којем је српски народ

национална мањина?

Руководити било којом васпитно - образовном установом данас је одговоран и захтеван посао јер су потребе деце и родитеља све сложеније, а одговорност установе велика. Руководити установом која поред своје основне васпитно-образовне улоге, има и важну улогу у очувању језика, писма и идентитета носи додатну одговорност. Наша обавеза је да деци пружимо квалитетно рано и предшколско васпитање и образовање а истовремено да чувамо оно што нам је свима као припадницима српске заједнице важно. То захтева много рада, стрпљења, комуникације и разумевања. Трудимо се да будемо професионална и отворена установа усмерена пре свега на добробит деце. Желимо да одрастају у сигурном, подстицајном окружењу негујући свој језик, писмо и културну баштину, али да истовремено буду отворена према средини у којој живе. Зато нам је посебно важно што равноправно учествујемо у градском животу и на свим градским манифестацијама која су намењена деци. Желимо бити видљив и активан део наше заједнице, као установа која негује своју посебност али истовремено гради мостове и сарађује са свима. Наш циљ је да деца од најранијег узраста осећају да припадају и својој заједници и граду у којем су рођени и одрастају.

Какав је однос вртића са Градом Вуковаром? Са којим се изазовима у комуникацији са Градом најчешће сусрећете?

Град Вуковар је наш оснивач и као такав има важну улогу у функционисању и развоју Вртића. Сарадња се остварује кроз финансирање, планирање и осигуравање услова за рад, кадровска питања, инвестиције и друга питања важна за функционисање установе. Наш однос са Градом Вуковаром је коректан и професионалан и темељи се на међусобном уважавању, сарадњи и отвореној комуникацији. Као јавна установа настојимо одговорно и транспарентно обављати свој посао а подршка Оснивача важна је како бисмо могли квалитетно одговорити на потребе деце, родитеља и запослених. Наравно, постоје теме које захтевају више разговора, усаглашавања и времена али сматрам да је за функционисање једне установе најважније да постоји дијалог и заједнички интерес. У нашем случају

тај заједнички интерес је стварање што бољих услова за децу и развој установе. Верујем да ћемо и у будуће, као и до сада, уз коректне односе, сарадњу и аргументован дијалог превазилазити све изазове који буду пред нама.

Како бисте описали сарадњу са институцијама српске заједнице у Вуковару? На који начин се та сарадња конкретно огледа?

Сарадња са свим српским институцијама нам је веома значајна. Она се огледа кроз различите облике подршке, заједничке активности, културне и васпитно - образовне садржаје, обележавање важних датума и догађаја за српску заједницу, као и кроз настојање да деца упознају и заволе своју културну баштину. Кроз сарадњу са институцијама и организацијама српске заједнице деца имају прилику да кроз непосредно искуство упознају традицију, обичаје, књижевност, музику и друге елементе свог културног идентитета. Многобројни су примери управо ових непосредних искустава: сарадња са Српским културним центром Вуковар и библиотеком „Захарија Орфелин“ (представе за децу, радионице у склопу обележавања православних празника), сарадња са Српским домом (представе за децу, завршне свечаности предшколаца), сарадња са Већем српске националне мањине Вуковарско - сремске жупаније (Олимпијада дечјих вртића који проводе програме на матерњем српском језику), сарадња са Већем српске националне мањине Града Вуковара (обележавање Међународног дана матерњег језика). Веома важна нам је сарадња са Заједничким већем општина које нам на многобројне начине обогаћује садржаје рада (донација сликовница за децу и стручне литературе на матерњем језику, донација дидакте и опреме за собе дневних боравака и дворишта, партнерства у реализацији програма одласка деце на излете, организација стручних скупова за васпитаче и стручне сараднике). Кроз пројект „Дигитализација Дечјег вртића Вуковар 2“ набавили смо потребне лаптопе за васпитаче а пројект је финансиран средствима Српског народног већа. На крају, али не и мање важно, истакнула би и сарадњу са свим нашим основним школама на подручју града у којима се настава одвија по моделу

А и ту сарадњу сматрамо изузетно важном, управо зато што желимо да прелазак детета из вртића у школу буде што природнији и безболнији. Настојимо да кроз сарадњу са учитељима разредне наставе и стручним службама школа размењујемо информације, искуства и примере добре праксе како бисмо децу што боље припремили за оно што их очекује а самим тим и родитељима дали додатну сигурност.

Да ли примећујете да родитељи имају дилеме око тога да ли ће образовање на српском језику и ћирилици касније представљати предност, недостатак или једноставно природан наставак образовања детета?

Родитељи имају различита питања и потпуно је природно да размишљају о будућности своје деце. Оно што настојимо да им објаснимо јесте да матерњи језик и писмо нису препрека за будућност детета. Напротив, дете које добро познаје матерњи језик и културу, а истовремено стиче широка знања и развија компетенције за живот у савременом друштву добија чврсту основу за даље школовање и развој. Наш циљ није да дете бира између једног и другог језика. Желимо да дете изађе из Вртића богатије за оба - да зна ко је, одакле долази, али и да без страха и предрасуда комуницира с другима. Мислим да је управо то највећа вредност двојезичног и интеркултурног одрастања. Примећујемо да већина родитеља након одласка из Вртића бира образовање на српском језику и ћириличном писму и да тај избор доживљавају као природан наставак образовања али постоје и родитељи који се одлуче за другачији образовни пут. Ти избори су различити и на њих утичу различите околности као што су на пример индивидуалне посебне потребе детета и сматрам да ни један од тих избора не треба осуђивати. Наша је улога да им пружимо квалитетан рани раст и развој, уважавајући њихове потребе и право родитеља да донесу одлуку за коју сматрају да је најбоља за њихово дете.

С обзиром да су у објектима физички одвојена српска деца од деце већинског становништва, како деца доживљавају ту одвојеност?

Деца предшколског узраста ту одвојеност не доживљавају на исти начин на који је

доживљавају одрасли. Они свет доживљавају много једноставније него одрасли. Деца свој вртић доживљавају кроз игру, пријатељства, кроз свакодневне односе и осећај сигурности и припадности. У нашем раду не примећујемо да физичку одвојеност објекта сама по себи нужно интерпретирају као поделу на „нашу” и „њихову” децу. Вртићки живот је врло динамичан и садржајан - деца током дана имају различите активности, игру, оброке, боравак на отвореном, пројекте и разне друге облике рада а свака васпитна група је бројна сама по себи у зависности од узраста. Њихов је свакодневни живот врло интензиван и испуњен односима с вршњацима унутар групе као и међу групама у самом објекту, и због тога деца физичку одвојеност од деце већинског народа не доживљавају кроз друштвени или национални контекст на начин на који то чине одрасли. Њима су важни пријатељи с којима се играју, одрасли којима верују, активности које их занимају и осећај да припадају својој групи. То наравно не значи да не треба стварати прилике за сусрете и дружења са другом децом и таква искуства су вредна управо зато што деци омогућавају да упознају друге, да развијају социјалне вештине, да уче прихватају различитости од најранијег узраста и да знају да различитост језика, културе или идентитета није препрека пријатељству.

Да ли постоје планови за проширење програма, простора или капацитета?

Континуирано радимо на унапређењу и проширивању својих програма те смо тако у последњих пет година развили два нова програма која су усмерена на децу са посебним потребама (Програм за рад са потенцијално даровитом децом и Програм рада с децом с потешкоћама у развоју) и једини смо вртић који реализује програме на српском језику а који нуди ове специфичне програме. У складу с тим, посебну смо пажњу посветили и стручном усавршавању васпитача и стручне службе Вртића као и њиховом професионалном развоју а редовно представљамо рад

Вртића и делимо примере добре праксе како на међу - жупанијским тако и на државним стручним скуповима. Развој вртића не подразумева само повећање капацитета него и улагање у квалитету васпитно - образовног рада и управо развојем ова два програма направили смо важне искорак у раду са овим специфичним популацијама деце. Што се тиче проширења капацитета готово сваке године се повећамо за једну васпитну групу и континуирано бележимо пораст броја деце из године у годину и то нас све много радује. Нову педагошку годину започећемо са новом, тринаестом васпитно - образовном групом а радује чињеница што је то поново јасличка група деце јер управо отварањем јасличких група осигуравамо континуитет броја деце а истовремено одговарамо на потребе родитеља за кориштењем услуга вртића. Ове педагошке године успели смо уписати сву децу за коју су захтеви за упис поднети у редовном уписном року. У плану је проширење просторних капацитета подручног објекта „Борово” за две собе дневног борава јер највећи интерес за упис већ годинама имамо управо за тај објект али о томе више неком другом приликом када будемо имали конкретне информације.

Шта Вас највише охрабрује да имате снагу и вољу васпитавати децу учећи их да негују свој идентитет?

Мене лично највише мотивишу управо деца која су некада похађала наш вртић, а данас су одрасли, успешни и остварени млади људи. Много је леп осећај када знате да сте својим радом, знањем и посвећеношћу

били један мали, али важан део њиховог одрастања и да сте, заједно са њиховим родитељима, учитељима и свима који су их пратили на том путу, уградили део себе у темеље на којима су изградили свој живот. Посебно ме радује када видим да су та деца данас успешна у различитим областима, да слободно живе и остварују своје циљеве, а да истовремено са поносом говоре о свом пореклу, језику и идентитету. То је за мене најбоља потврда да неговање идентитета није препрека успеху, већ може бити важан део личне сигурности, самопоуздања и осећаја припадности. Исто тако, велику мотивацију ми дају деца са којом данас радимо. Када видим њихову радост док говоре својим матерњим језиком, упознају ћирилицу, песме, приче, обичаје и традицију, знам да оно што радимо има смисла и да већ сада остављамо траг у њиховом одрастању. Велико поверење и подршку пружају нам и родитељи који препознају вредност тога да њихова деца одрастају негујући свој језик, културу и идентитет. То што из године у годину имамо све већи број деце за мене је још једна потврда да постоји потреба за нашим Вртићем и да родитељи верују у оно што радимо. Зато верујем да је наш задатак да деци дамо добре темеље - да их научимо да воле свој језик, културу и традицију, али и да буду отворена према другима и спремна да прихватају различитости. Када успемо да их испратимо из вртића са осећајем да знају ко су, да поштују себе и друге и да верују у себе, тада знамо да смо урадили добар посао.

Маја МИЛАНОВИЋ

У ДВОРИШТУ БАРАЊСКЕ СРПСКЕ КУЋЕ 11. СЕПТЕМБРА ОРГАНИЗОВАНИ СУ ЧЕТВРТИ СУСРЕТИ ВЕЋА СРПСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ ОСЈЕЧКО-БАРАЊСКЕ ЖУПАНИЈЕ, ОБЕЛЕЖЕНИ ФИШИЈАДОМ КАО ТРАДИЦИОНАЛНИМ ГАСТРОНОМСКИМ ПРОГРАМОМ

ОД РИБАРСКЕ ФЕШТЕ ДО КОРИСНЕ САРАДЊЕ

Фишијада је и ове године била централни део Сусрета Већа српске националне мањине Осјечко-барањске жупаније, али њен значај није се завршио такмичењем у кувању фиша. Барањска кућа у Белом Манастиру била је место сусрета гастрономских екипа из различитих средина жупаније, али и прилика да се учврсте контакти између мањинских већа и представника локалних заједница.

Овогодишњи Сусрети, четврти по реду, одржани су у организацији ВСНМ Осјечко-барањске жупаније, а окупиле су 18 мајсторских екипа. Поред такмичарског дела, програм је имао и ревијални карактер, након чега је уследила заједничка вечера и дружење уз живу музику. О квалитети припремљених фишева одлучивао је трочлани жири, у саставу професора **Зорана Димића**, председника Заједничког већа општина **Дејана Дракулића** и председнице ВСНМ Вировитичко-подравске жупаније **Милене Лазић**.

Представници поменутог Већа ОБЖ истичу како се овогодишњим Сусретима закорачило у значајан и користан друштвени сегмент повезивања локалних српских мањинских представника чиме се испунио главни циљ манифестације.

- Трочлани жири, у саставу проф. Зорана Димића као главног члана жирија, председника ЗВО-а Дејана Дракулића и председнице ВСНМ Вировитичко-подравске жупаније Милене Лазић, овај пут није имао лаган задатак јер су се заиста све екипе максимално потрудиле да покажу своје мајсторство. Ипак, они су успели да прогласиле три најбоља фиша. Треће место заузела је екипа из Кнежевих Винограда под вођством **Предрага**

Петровића, док је друго место припало домаћој екипи из Белог Манастира коју је водио **Никола Чакаревић**. Победнички фиш скувала је екипа ВСНМ Општине Шодоловци, предвођена **Николом Мајковићем** - рекао је секретар ВСНМ ОБЖ **Дејан Јеличић**.

Председник ВСНМ ОБЖ **Зоран Милошевић** наградио је прва три победника са котлићима и ногарама. Победничка екипа добила је и највећи сет за фиш, онај од десет литара, док су другопласиранима и трећепласиранима уручен котлић од шест и осам литара.

- Изузетно смо задовољни са одзивом с обзиром да је киша падала сво време. Имали смо срећу да се време на крају поправило и да је киша стала пред сам почетак манифестације. Такође смо имали и госте из Вировитичко-подравске жупаније. Увек настојимо да будемо равноправни, испоштујемо протокол и да се екипе оцењују објективно. Трочлани жири је тако био састављен од само једног члана наше жупаније - објаснио је Милошевић.

Према његовим речима, овакви сусрети имају значај који превазилази само дружење и такмичење.

- Међусобно повезивање свих наших 15 мањинских већа је за нас од велике важности. Управо овакви сусрети томе доприносе. Успостављени су и обновљени неки контакти и разговарало се чак о неким заједничким програмима и пројектима тако да смо испунили наша очекивања - истакао је.

Овогодишњи сусрети су се тако показали као друштвени догађај који је, поред забавног и гастрономског дела, развио и оно што је српској заједници можда и најпотребније - повезивање и продубљивање сарадње значајне за реализацију развојних активности српске мањинске заједнице нарочито оне које се налази у забаченим крајевима жупаније.

ВИКЕНД НАСТАВЉЕН У ЗНАКУ ПОВЕЗИВАЊА СВИХ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

Следећег дана, 12. септембра, након Сусрета мањинских Већа ОБЖ у Осијеку је у Господарском центру Осјечко-барањске жупаније одржан Дан националних мањина Осјечко-барањске жупаније. На свечаној манифестацији, поред десет националних мањина, српска заједница имала је свој традиционални гастрономски и културни програм са којим се представила. У програму су учествовала културно-уметничка удружења која са овим догађајем повезује Веће српске националне мањине Осјечко-барањске жупаније на челу са замеником жупана **Владимиром Хорватом**.

Етно и гастро понуда била је традиционално изложена на штандовима које су припремили представници мањина док је културно-уметнички део свечаности одржан на позорници Господарског центра, на којој су представљене традиционалне кореографије, народне песме које се преносе са колена на колено. Представили су се Албанци, Црногорци, Мађари, Словаци, Немци, Украјинци, Роми, Бошњаци, Аустријанци, Словенци и Срби који по бројности чине већину националних мањина у ОБЖ. Дан националних мањина одржава се увек под окриљем Савета за националне мањине у сарадњи са локалним властима. Тако је ова манифестација организована захваљујући одличној сарадњи Савета за националне мањине ОБЖ и Града Осијека.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

ОДРЖАНА ТРАДИЦИОНАЛНА БОРОВСКА ФИШИЈАДА НА КОЈОЈ ЈЕ СВОЈЕ КУЛИНАРСКО УМЕЋЕ ОДМЕРИЛО 69 ЕКИПА

ЗА СВЕ ШТО У КОТЛИЋ СТАВИ СВАКО ИМА РЕЦЕПТ ПРАВИ

Држим чак и школицу кувања фиша који се од Апатина до Бачке Паланке, од Паланке до Београда и Смедерева кува на разне начине. На међународним семинарима договорени су елементи који се оцењују, а то су на првом месту боја и изглед, затим раскуваност и компактност рибе и на трећем укус који доноси и највише бодова. Важно је да се током конзумације прво осети риба, да фиш не буде превише љут па да не можемо да осетимо рибу - објашњава Пинћер.

Долазак јесени је време када на простору подунавља у источној Славонији, западном Срему и Барањи започињу традиционалне фишијаде на којима се окупљају најбољи мајстори у справљању овог укусног јела од рибе. Тако се и у Борову, на фишијади у организацији Фудбалског клуба Слога, окупило седамдесетак учесника. Организатори су припремили све што је потребно, а на такмичарима је било да употребе све своје знање и кулинарско умеће како би задовољили осетљива непца чланова жирија и освојили награду.

- И ове године имамо јако добар одзив екипа, пријавило се укупно 69 екипа из окружења, али и из суседне Србије тако да манифестација има и међународни карактер. Гости су дошли из Врбаса, Бођана, Новог Сада, Стапара, Бача, углавном из места са бачке стране Дунава - каже члан управе ФК Слога **Ненад Арсеновић**.

Председник жирија **Јанко Пинћер** из Бегеча шестоструки је победник Војвођанског купа у кувању фиша и освајач бројних награда, пехара и медаља што је најбоља гаранција да ће оцењивање бити на највишем нивоу.

- О јелима од рибе снимио сам осамдесетак документарца у емисији „Улови трофеј“ коју су гледали готово сви пецароши тако да имам велико искуство у овоме што радим.

Овај искусни мајстор у кувању фиша објаснио је до најситнијих детаља како се кува победнички фиш.

- Прво што неко пита када пред њега ставите скуван фиш је да ли је љут. Он и треба да буде љут јер без љутине нема квалитета. Зато се уз рибли паприкаш сервира домаће тесто да би ту љутину ублажило и да би човек био ситији. Треба погодити прави однос рибе, воде, лука и паприке. Риба мора да се кува од 19 до 21 минута од почетка врења и то на јакој ватри, што би рекли „да риба хоће да искочи“. Тако се риба неће распасти. Она се ставља заједно са хладном водом, луком који је изблендиран и претходно скуван и када направимо однос литра и по воде и килограм

рибе на тој јакој ватри испариће та течност и добићемо пуноћу која је потребна. Значи кила рибе, 200 грама лука, једна кашика слатке и пола кашике љуте паприке. Љутина мора бити таква да не одузима мирис и укус рибе - нагласио је Јанко Пинћер.

Иако оцењивање наизглед изгледа компликовано оно је у суштини врло једноставно.

- Код оцењивања већ у старту отпадне половина узорак јер се прво оцењује изглед тако да се узорци код којих се садржај сецовао одмах елиминишу из даљег процеса. Значи фиш мора да има лепу боју, компактност и риба не сме да буде прекувана. Када узмеш кашику и пробаш а онда пробаш други па те онај први врати да га пробаш поново, тај фиш знај да је добар - поентира Јанко Пинтер.

У Борово су дошли и стапарски ватрогасци којима је посао гашење ватре и пожара, а који у слободно време ватром умеју и да се поиграју.

- Код нас добровољна ватрогасна друштва организују такмичења у справљању разних јела тако да и у томе имамо доста искуства. Истина, нисмо побеђивали до сада, али то нам и није циљ него да се дружимо и јачамо наша пријатељства, а са Боровцима смо побратими већ седам година - истиче председник ДВД Стапар **Милисав Галић**.

- Имамо доброг, провереног куvara и већ смо освајали трофеје, задњи пре четири године када је било 78 учесника. Ако је добра екипа и дружење и фиш ће бити добар - кратко је изјавио **Срђан Вејић** из Вуковара.

Ово је била 29. по реду фишијада у Борову која већ по традицији завршава вечером и забавом.

С.Б.

ВЕК КОЛОНИСТИЧКИХ НАСЕЉА (7)

ОД СЕЛА ОСТАО САМО ДЕВАСТИРАНИ СПОМЕНИК

Талас досељавања солунских добровољаца на шире вуковарско подручје довео је бројне породице и на пустару Иванце, тада у власништву грофовије Елц.

Иванци су били смештени у троуглу између села Илача, Товарник и Илинци. Први становници на ову пустару долазе почетком двадесетих година, вероватно се ради о 1922. години када се усталом породице солунских добровољаца и колониста насељавају и у друге колоније. Досељеници су дошли са ширег простора Баније, Кордуна, Лице, Босне и Далмације.

Насељено становништво почело је да гради куће у овом месту које је било правилно ушорено са пореданим кућама. Врло брзо оснива се и Аграрна задруга као и у другим колониистичким насељима, мештани зидају школу, праве план за подизање цркве и на месту где је она требало да буде подигнута постављају звоник. Уз све потешкоће које су пратиле колониистичка насеља село се ипак постепено развијало, а до почетка Другог светског рата овде је живело готово 400 становника у 82 домаћинства. Већина становника били су Срби, а у ретким документима и подацима о било ком сегменту прошлости овог места остало је записано

да је учитељ Државне народне школе на колонији Иванци 1939. године био Василије Б. Наранџић који је дошао по казни у ово место две године раније, а већ у октобру 1939. године постављен је за сеоског школског надзорника среза шидског којем су, између осталих, територијално припадали и Иванци.

РАТНО СТРАДАЊЕ

Живот у Иванцима нагло је стао окупацијом тадашње Краљевине Југославије и стварањем Независне државе Хрватске. Већ на самом почетку рата усташе су упадале у село, а први Иванчанин убијен је одмах по избијању рата на железничкој станици у Илачи. Врло брзо добар део становништва је и расељен у лето 1941. године, али највеће страдање село је доживело 30. новембра 1943. године када су Немци и усташе упали у село и пуцали на све што се кретало.

О том догађају члан анкетне комисије у Шиду Душан Бабић је неколико месеци по ослобођењу, односно 14. августа 1945. године, између осталог записао: „Док су једни из кућа истеривали народ на улицу и брисани простор, дотле су други запаљивом течномшћу поливали куће и зграде палећи

их. У једној кући потпалили су ватру под колевком да невини анђелче изгори, у другој кући поливали су намештај и дрвенарију да се у кући загуши и у ватри изгори беспомоћни болесни старац... Тако је после овог страшног оркана, кога су Немци уприличили за вежбу својих регрута, село Иванци остало дефинитивно и потпуно уништено, пошто је већ и дотле неколико пута било уништавано”.

Поменута анкетна комисија изнела је податке да је тог дана у Иванцима убијено 63 становника овог села различите старосне доби. Свеукупно током Другог светског рата из овог места настрадало је 117 људи, од тога су 73 жртве усташког нацистичког терора, а 44 су настрадали борци. То је више од једне четвртине од укупног броја становника које је овде живело уочи почетка рата.

Након рата део протераног становништва враћа се у село, међутим убрзо ће се испоставити да живот у разрушеном и девастираном насељу није био могућ. Додатни проблем чинило је и то што нове власти нису имале осећаја према страдалничком насељу па су се сва обећања о изградњи путева, обнови школе, електрификације и других неопходних услова за нормалан

живот, врло брзо изјаловила.

Почетком шездесетих година прошлог века многи су долазили и обећавали боље животне услове. Један такав скуп одржан је крајем 1964. године. Сliku из тог времена најбоље описује један текст у Винковачким новостима под насловом „Иванци - бити или не бити”. Већ у уводном делу читалац може да схвати сву проблематику и све оно са чим се суочава малобројно становништво: „Насеље Иванци удаљено 3,5 км од Илаче и 4,5 км од Нијемаца као најближих села и центара снабдијевања, покрио је снијег и замео и оне једине путеве и саобраћајнице са вањским свијетом. Мјештани овог заиста минијатурног насеља са 32 стамбене зграде, школском зградом и управним просторијама економске јединице пољопривредног добра Вуковар те неколико других објеката још више сад осјећају тешкоће бројних проблема који их тиште већ годинама. С малим земљишним површинама које износе свега 170 кј. бројчано и сами мали, укљештени међу друштвеним посједима пољопривредних добара из Вуковара и Нијемаца, мјештани Иванца остављени често пута сами себи и својим недаћама и проблемима боре се годинама за свој опстанак.”

ДЕВАСТИРАНИ СПОМЕНИК КАО ПОДСЕТНИК

Решења за судбину овог села очигледно није било или није било довољно воље да се овај проблем реши. Врло брзо из села се иселило и оно мало становника који су живели у њему, пут их је одвео у оближње Бановце, Илачу, Товарник, Шид, али и друга

места. Већ почетком седамдесетих година укинута је и катастарска општина Иванци која је припојена Илачи па тако и данас о Иванцима постоји само помен као рудина Иванци. Од материјалних доказа остао је девастирани споменик, руинирани магацин материјала који се и данас могу уочити на ораницама где је некада постојало село.

Првобитни споменик погинулим мештанима Иванца подигнут је 1956. године. Била је то спомен-гробница у коју су сахрањени посмртни остаци одређеног броја настрадалих. Првобитна гробница била је покривена бетонском плочом изнад које су биле постављене две мање плоче са уклесаних 85 имена. Споменик је обновљен, односно редизајниран 1983. године када је постављена спомен-плоча са именима настрадалих исписана ћирилицом.

Комеморација све до 1991. године одржавана је на Дан борца, 4. јула, а сам споменички комплекс проглашен је спомеником културе 1977. године решењем Регионалног завода за заштиту споменика културе у Осијеку. Са избијањем ратних сукоба почетком деведесетих година и међунационалне нетрпељивости споменик је у потпуности уништен од стране припадника хрватских полицијских, војних или паравојних јединица. Иако се ради о културном добру споменик све до данас није обновљен.

Након расељавања становника управо је овај споменик био централно место где су се некадашњи становници Иванца редовно окупљали, најмање једном годишње. Након последњег рата окупљања више нема иако су постојале иницијативе да се тај простор поново оживи.

О Иванцима је написана и књига чији је аутор Славко Косановић који је иначе рођен у овом селу. Књига која носи наслов „Иванци - село којега више нема” остаје као неми сведок о постојању једног колонијистичког насеља на овом подручју.

Срђан СЕКУЛИЋ

45 GODINA OD RUŠENJA
IVANACA

IVANCI - SELO
IZBRISANO RATOM

Наслов из Винковачких новости из 1983. године

Извори и литература:

1. Славко Косановић, „Иванци - село којега више нема”
2. Срђан Секулић и Никола Милојевић, „Споменици НОБ-а некад и сад - бивша вуковарска општина”
3. Винковачке новости
4. Лист Извор

ОБАВЕШТЕЊЕ ГЕНЕРАЛНОГ КОНЗУЛАТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ВУКОВАРУ О ИЗБОРИМА ЗА НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ПРИЈАВЕ ЗА ГЛАСАЊЕ У ВУКОВАРУ ДО 3. ОКТОБРА

Из Генералног конзулата Републике Србије у Вуковару обавештавају држављане Републике Србије са боравком на подручју Републике Хрватске о могућности остваривања бирачког права на предстојећим изборима у дипломатско-конзуларним представништвима Србије, уз напомену да је рок за подношење захтева за гласање у иностранству 3. октобар 2026. године. У наставку вам обавештење Генералног конзулата Републике Србије у Вуковару преносимо у целости.

„Председник Републике Србије Александар Вучић донео је Одлуку о расписивању избора за народне посланике ПР бр. 127 од 09. септембра 2026. године, који ће се одржати 25. октобра 2026. године.

На основу члана 16. став 2. Закона о јединственом бирачком списку („Службени гласник РС”, бр. 104/09, 99/11, 44/24 и 96/25) и тачке 8. Упутства за спровођење Закона о јединственом

бирачком списку („Службени гласник РС”, бр. 15/12, 88/18, 67/20, 40/21, 90/21, 16/22, 34/24, 44/24, 4/26 и 16/26), а у складу са обавештењем Министарства државне управе и локалне самоуправе Републике Србије, обавештавају се бирачи који имају боравиште у Републици Хрватској да своје бирачко право могу да остваре у дипломатско-конзуларним представништвима Републике Србије у Републици Хрватској, односно у Генералном конзулату Републике Србије у Вуковару.

Да би остварила своје бирачко право потребно је да особа поседује важећу личну карту Републике Србије или важећи пасош Р.Србије. Такође, је потребно да буду уписани у јединствени бирачки списак у Републици Србији. Уколико лице које има бирачко право није уписано у јединствени бирачки списак, захтев за упис у јединствени бирачки списак може поднети преко дипломатско-конзуларног

представништва Републике Србије у Републици Хрватској истовремено са захтевом за упис податка да ће гласати у иностранству. Бирачи могу да изврше увид да ли су уписани у јединствени бирачки списак електронским путем на сајту <https://упит.бирацкисписак.гов.рс/>, уношењем података о јединственом матичном броју грађана и регистрационом броју личне карте.

Рок за подношење захтева да се у јединствени бирачки списак упише податак да ће бирач на предстојећим председничким изборима гласати у иностранству истиче 03. октобра 2026. године, у поноћ.

Позивају се држављани Републике Србије са боравком на јурисдикционом подручју Генералног конзулата Републике Србије у Вуковару да најкасније

до 03. октобра 2026. године, Генералном конзулату Републике Србије у Вуковару поднесу захтев за упис у бирачки списак податка да ће гласати у овом представништву.

Напомињемо да су лица која су на претходним изборима гласала на овом бирачком месту дужна да поднесу нови захтев за предстојеће изборе.

Ради додатних информација грађани се могу обратити Генералном конзулату Републике Србије у Вуковару на телефон 032 / 441 016 и 032 / 441 183.

Са попуњеним формуларом доставља се и копија пасоша или копија личне карте. Уколико је лична карта са чипом, пожељно је да подносилац приложи и копију очитане личне карте, ради увида у адресу пребивалишта у Р.Србији.”

Потребни формулари налазе се на службеној интернетској страници Конзулата Републике Србије у Вуковару.

Маја МИЛАНОВИЋ

ИМПРЕСУМ

ЛИСТ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА - ВУКОВАР
ИЗВОР

Број: 406

Бесплатно издање

ГОДИНА XX

Вуковар, 16. септембар 2026.

Издавач:

Заједничко веће општина, Вуковар

За издавача:

Дејан Дракулић, председник ЗВО-а

Главни уредник:

Јадранка Јаћимовић

Редакција:

Вуковар:

Славко Бубало, Срђан Секулић, Маја Милановић,
Мирјана Цветковић;

Книн:

Васка Радуловић

Фотографија: Редакција

Графичка припрема:

Марко Кртинић

Штампа:

Глас Славоније д.д. Осиек
Улица Хрватске Републике 20

Адреса редакције:

Еугена Кватерника 1, Вуковар

Тел: 032/416-667

Факс: 032/422-755

Имејл: mediji@zvo.hr

Веб: www.zvo.hr

Излази сваких 14 дана

Тираж: 7000

Насловна страна: У НАСТАВИ НА
СРПСКОМ ЈЕЗИКУ И ЋИРИЛИЧНОМ
ПИСМУ 1306 УЧЕНИКА

Лист суфинансирају:

Савет за националне мањине Владе
Републике ХрватскеМинистарство информисања и
телекомуникација Републике СрбијеСтавови изнети у подржаном медијском
пројекту нужно не изражавају ставове органа
који је доделио средства

ВЕЛИКАНИ СРПСКОГ СПОРТА (26)

ДЕЈАН БОДИРОГА

Ми имамо свога Бога, име му је Бодирога је чувени стих из песме Секс, дрога, Бодирога групе „Прљави инспектор Блажа и кљунови” посвећене нашем великом кошаркашу Дејану Бодироги, спортисти који је са репрезентацијом СР Југославије освојио све што један спортиста може да освоји. Ако постоји кошаркашки Бог онда је то заиста био Бодирога који је својим несвакидашњим стилем игре збуњивао противнике и постизао кошеве из готово немогућих позиција.

Рођен је 2. марта 1973. године у Зрењанину. У почетку је играо фудбал, а са траве је на кошаркашки паркет прешао са 13 година у Кошаркашком клубу „Машинац”. У први тим ушао је већ са 15 година, а професионалну каријеру започео је две године касније у КК „Задар”. У то време позван је и у јуниорску репрезентацију Југославије са којом је освојио пето место На Европском првенству у Гронингену.

По избијању рата деведесетих година прошлог века прешао је у Тршћански „Стефанел” и већ у првој професионалној сезони имао је просек од 21,2 коша по утакмици. У лето 1995. Бодирога је са репрезентацијом Југославије освојио Европско првенство у Атини у легендарној финалној утакмици против Литваније за коју су играли чувени литвански кошаркаши Арвидас Сабонис и Шарунас Марчулионис.

На Олимпијади 1996. у Атланти са репрезентацијом је освојио сребрну медаљу након што су у финалу добро намучили амерички Дрим тим у ком су тада играли Шекил О'Нил, Скоти Пипен, Чарлс Беркли и многе друге НБА звезде.

У лето 1996. заиграо је за мадридски „Реал” који је водио наш прослављени кошаркашки играч и тренер Жељко Обрадовић. На Европском првенству у Барселони 1997. и на Светском првенству у Атини 1998. са репрезентацијом је освојио златну медаљу. Исте те године проглашен је за најбољег кошаркаша Југославије и Европе.

У лето 1998. прешао је у грчки „Панатинаикос” са којим је освојио грчко првенство. На Европском првенству следеће године с репрезентацијом је освојио бронзану медаљу.

На Европском првенству 1999. у Француској с репрезентацијом је бронзану медаљу, након пораза у полуфиналу од Италије 71:62. Следеће сезоне Панатинаикос је, појачан тренером Жељком освојио је грчко првенство и Евролигу, победивши у финалу израелски Макаби, Бодирога је поново проглашен за најбољег играча грчког првенства.

У јуну 2001. освојио је трећу узастопну титулу првака Грчке. У сезони 2000/01. био је и најпрецизнији играч грчког првенства у постотку шута за 2 (64,2 %).

Уочи Европског првенства у Турској, 2001. године, Бодирога је изабран за капитена Југославенске репрезентације. На том првенству је забележио је 100. наступа за репрезентацију и то против Естоније коју су победили резултатом 86:73. Репрезентација коју је водио Светислав Пешић освојила је титулу првака Европе, савладавши у финалу домаћина Турску 78:69.

Следеће сезоне с Панатинаикосом је поново освојио Евролигу.

Највећи успех у Бодирогиној каријери је златна медаља са Светског првенства 2002. у Сједињеним Америчким Државама. У финалу против Аргентине које две минуте и 17 секунди пре краја водила 74:66, Бодирога је преузео одговорност и сам омогућио продужетак, постигавши свих девет кошева за Југославију у последње две минуте утакмице.

С.Б.

**НЕЛЕ
КАРАЈЛИЋ**

КОНЦЕРТ

19.09.2026. / 21:00
ДОБРА ВОДА / ВУКОВАР

**КЛАЈН ФИЛМ
ФЕСТИВАЛ /
5. ИЗДАЊЕ /
IN CONTINUO**

Logo of the Ministry of Culture of the Republic of Serbia and the logo of KAJA FILM are visible at the bottom right of the poster.

ПРОГРАМ 5. КЛАЈН ФИЛМ ФЕСТИВАЛА**ПЕТАК 18. 9.****17:00** – ХУГО КЛАЈНПромоција књиге Боровоја Чалића
(Српски дом - Европске уније 5, Вуковар)**17:25** – IN CONTINUO (1971)

Влатко Гилић (Српски дом)

17:50 – СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ ПРОГРАМА
СРПСКИ ДОМ (Српски дом)**19:00** – ТАКМИЧАРСКИ ПРОГРАМ
БЛОК I (Дворац Елц - Жупанијска 4,
Вуковар)**21:00** – Кабаре Горана Лазовића
Змајева кућа (Ивана Мештровића 14,
Вуковар)**СУБОТА 19. 9.****10:00** – Школа глуме (Мало позориште)
Српски културни центар (Еугена
Кватерника 1, Вуковар)**12:00** – Дечји филмови
(Српски културни центар)**15:00** – ВЛАТКО ГИЛИЋ - Омаж
(Српски дом)**16:30** – Црвенкапа (2008)
ЗОРАН ТАИРОВИЋ - Пројекција и
разговор са аутором (Српски дом)**17:30** – Пауза уз коктел послужење
(Српски дом)**19:00** – ТАКМИЧАРСКИ ПРОГРАМ
БЛОК II (Дворац Елц)**21:00** – КОНЦЕРТ НЕЛЕТА КАРАЈЛИЋА
(АДИЦА / ДОБРА ВОДА)**НЕДЕЉА 20. 9.****10:00** – Школа глуме (Мало позориште)
(Српски културни центар)**17:00** – Дружење - Фестивалски предах
(Змајева кућа)**19:00** – ТАКМИЧАРСКИ ПРОГРАМ - БЛОК
III
(Српски дом)**20:30** – ПРОГЛАШЕЊЕ ПОБЕДНИКА И
ЗАТВАРАЊЕ КФФ

(Српски дом)

21:00 – ЗАВРШНИ ПАРТИ
(Змајева кућа)

Следећи 407. број Извора излази у среду 30. септембра 2026.

Нову Хронику Славоније, Барање и западног Срема гледајте у петак 25. септембра на РТРС плус у 17:50, у суботу 26. септембра на РТС-сат у 12:30 и у понедељак 28. септембра на РТВ 1 у 15:25.